

Broj: 03-04-1135-2/23
Sarajevo, 23.10.2023. godine

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Zastupnički dom

n/p gosp. Ivanu Miličeviću, tajniku ✓
n/p gosp. Admiru Čavaliću, zastupniku

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno: 24-10-2023			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
0519	-02-	319	123

Predmet: Odgovor na zastupničko pitanje

Poštovani,

Sukladno članku 75. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine - Prečišćeni tekst ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 67/21), a u svezi sa člankom 116. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br: 69/07, 2/08 i 26/20), u privitku Vam dostavljam akt Federalnog ministarstva trgovine, broj: 01-02-825/23 od 17. listopada 2023. godine, koji se odnosi na zastupničko pitanje zastupnika Admira Čavalića.

S poštovanjem,

dr. sci. Edita Kalajdžić

TAJNIK VLADE

BOSNA I HERCEGOVINA - FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

Privitak: kao u tekstu

Broj: 01-02-825/23
Mostar, 17.10.2023. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

n/p mr.sc. Edita Kalajdžić, sekretar

SARAJEVO
Ul. Hamdije Čemerlića broj 2

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA
Sarajevo

PRIMLJENO: 23.10.2023			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
		03-04-1135-2/2023	

Predmet: Odgovor na zastupničko pitanje, dostavlja se
V e z a : Vaš akt broj 03-04-1135-2/23 od 02.10.2023. godine

Poštovani,

U skladu sa odredbom člana 75. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine prečišćeni tekst ("Službene novine Federacije BiH" br: 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 67/21"), u prilogu akta Vam dostavljamo tri primjerka odgovora na zastupnička pitanja koja je postavio Admir Čavalić, zastupnik u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, uz molbu da isti dostavite zastupniku.

S poštovanjem,

Prilog: kao u tekstu

Dostaviti:

- Naslovu
- Odsjeku za cijene
- a/a

MINISTAR
Amir Hasičević

Broj: 01- 02-825 /23
Mostar, 16.10.2023. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
PREDSTAVNIČKI DOM PARLAMENTA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

**n/p g-din, Ivan Miličević, tajnik/sekretar Zastupničkog/Predstavničkog doma
n/r g-din Admir Čavalić, zastupnik**

**UI. HAMDIFE KREŠEVLJAKOVIĆA 3
71 000 S A R A J E V O**

Predmet: Odgovor na zastupničko pitanje zastupnika Admira Čavalića, daje se

U skladu sa odredbom člana 75. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine – Prečišćeni tekst („Službene novine Federacije BiH“ br. 6/10, 37/10 i 62/10, 39/20 i 67/21), na 5. redovnoj sjednici Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine održanoj 27.09.2023.godine zastupnik Admir Čavalić zatražio je da se dostavi informacija o uticaju mjera neposredne kontrole cijena na području FBiH, te da se obrazlože argumenti za donošenje Odluke od 31.08. ove godine i dostavi informacija o tome šta Vlada FBiH i Ministarstvo trgovine poduzimaju da se otklanjaju uzroci zbog kojih je mjera propisana-shodno članu 5. Zakona o kontroli cijena („Službene novine Federacije BiH“, br. 2/95 i 70/8).

O d g o v o r

Federalno ministarstvo trgovine u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave („Službene novine Federacije BiH“, br. 58/02, 19/03, 38/08, 2/06, 8/06, 61/06), vrši poslove iz nadležnosti Federacije koji se odnose na trgovinu, funkcionisanje jedinstvenog tržišta, uticaj privrednog sistema i privredne politike na tržište roba i usluga, odnose ponude i potražnje, cijene roba i usluga i druge poslove utvrđene zakonom.

U skladu sa navedenim Federalno ministarstvo trgovine provodi odgovorne politike za koje je nadležno, a naročito u pogledu predlaganja određenih mjera Vladi Federacije BiH, bilo da se radi o praćenju kretanja cijena na tržištu u funkciji zaštite javnog interesa i zaštite interesa potrošača ili u pogledu primjene mjera neposredne kontrole cijena u slučaju poremećaja na tržištu.

Zakonom o kontroli cijena („Službene novine Federacije BiH“, br. 2/95 i 70/08), uređuju odnosi u kontroli cijena i usluga na jedinstvenom tržištu Federacije Bosne i Hercegovine i propisuju mjere neposredne kontrole cijena za pojedine proizvode i usluge. Članom 2. navedenog Zakona propisano je da privredna društva, druga pravna i fizička lica formiraju cijene proizvoda i usluga slobodno prema uslovima tržišta, osim za proizvode i usluge za koje je posebnim propisom utvrđen drugačiji način formiranja cijena.

Istim Zakonom propisano je da ako nastupe ili mogu nastupiti veći poremećaja u snabdijevanju i kretanju cijena Vlada Federacije BiH i nadležni organi kantona, grada i općine, svako u okviru svoje nadležnosti, mogu za pojedine proizvode i usluge propisati sljedeće mjere: određivanje najvišeg nivoa cijena, zadržavanje cijena na zatečenom nivou (zatečene cijene), davanje saglasnosti na cijene, odnosno tarife, utvrđivanje marži u trgovini (kalkulativne cijene) i obavještanje o promjeni cijena i marži za proizvode i usluge (evidencija cijena).

Poremećaji u kretanju cijena i odnosima cijena, rezultat su globalne ekonomske krize uzrokovane pandemijom COVID-19 koja je još od 2020. godine dovela do zastoja ekonomskih i društvenih aktivnosti kako u cijelom svijetu tako i u BiH.

Jasno je da u takvoj situaciji u zemljama kao što je Bosna i Hercegovina koja je ovisna o uvozu i koja nema dovoljno domaćih sirovina ili gotovih proizvoda, problem povećanja cijena je u velikoj mjeri uzrokovan vanjskim faktorom.

U cilju snižavanja marži u trgovini i zaštite životnog standarda stanovništva, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je na prijedlog Federalnog ministarstva trgovine donijela Odluku o propisivanju mjera neposredne kontrole cijena utvrđivanjem maksimalne visine marži za naftne derivate („Službene novine Federacije BiH“, broj 26/21. Također u aprilu 2021. godine Vlada Federacije BiH je donijela Odluku o mjerama neposredne kontrole cijena kojom je bilo propisano da pravne i fizičke osobe koje obavljaju trgovinu imaju obavezu da za 17 proizvoda utvrde i primjenjuju maržu tako da iste ne prelaze visinu marži tih proizvoda u procentualnom iznosu na dan 31.12.2020. godine.

Međutim, kako se radilo o maržama koje su bile zatečene na određeni datum (31.12.2020. godine), iste su kod trgovaca bile značajno različite. Naime, raspon marži u maloprodaji npr. za jaja je bio od 9,09%-16,42%, a za deterdžent za veš od 10,66% do 45,89% Nadalje, trgovinski objekti koji su počeli s radom nakon 31.12.2020. godine mogli su slobodno formirati cijene, jer nisu u to vrijeme radili, pa nisu ni imali utvrđenu referentnu maržu na taj datum.

Federalno ministarstvo trgovine je u više navrata zatražilo od Federalne uprave za inspekcijske poslove (FUZIP) da izvrši inspekcijski nadzor i provjeru kalkulacija cijena osnovnih životnih namirnica i higijenskih potrepština u veleprodaji i maloprodaji.

Tako npr. ovo Ministarstvo zatražilo je dana 18.04.2023. godine od FUZIP, da izvrši inspekcijski nadzor iz oblasti kontrole cijena vezano za Odluku iz aprila 2021. godine i FUZIP je dana 03.05.2023. godine dostavio svoj akt broj: 07-16-1-02601/2023-07001 od 27.4.2023. godine, u kojem obavještaju ovo Ministarstvo da su izvršili inspekcijski nadzor u pet trgovinskih lanaca i u navedenim inspekcijskim nadzorima konstatovane su iznimno visoke marže za pojedine proizvode.

Federalno ministarstvo trgovine je 31.05.2023. godine ponovo zatražilo inspekcijski nadzor i FUZIP je izvršio nadzor u pet trgovinskih lanaca, proizvođača i uvoznika i tražene podatke prezentirao u sljedećoj tabeli:

ARTIKAL	VELEPRODAJNA MARŽA %	MALOPRODAJNA MARŽA %
PŠENIČNO BRAŠNO TIP 400 1/1.	5,5 % - 14,16 %	3,24 %- 8,36 %
PŠENIČNO BRAŠNO TIP 550 25/1.	4,4 % - 10,24 % %	6,00 % - 7,79 %
HLJEB BIJELI 500 G	0,08 % - 0,113 %	6,8 % - 22,10 %
MLIJEKO 2,8 % M.M. 1/1	2,74 % - 3,4 %	1,96 % - 7,81 %
MLIJEKO 3,2 % M.M. 1/1	1,87 % - 9,0 %	5,2 % - 7,37 %
JESTIVO ULJE SUNCOKRETOVO 1/1	4,74 % - 6,4 %	4,63 % - 8,7 %
ŠEĆER KRISTAL 1/1	3,0 % - 4,5 %	3,8 % - 17,48 %
SVJEŽA JAJA 10 KOM.	11,30 % - 22,67 %	11,83 % - 59,7 %
SVJEŽE MESO JUNEĆE 1 KG	4,46 % - 5,71 %	4,1 % - 5,88 %
SVJEŽE MESO TELEĆE 1KG	5,00 % - 6,25 %	3,7 %- 8,02 %
PILEĆE MESO-FILE 1 KG	1,15 - 62,42 %	4,92 % - 5,5 %
DETER.ZA VEŠ PRAŠKASTI 3/1	11,00 %- 11,7 %	11,6 % - 33,69 %
DETERDŽENT ZA SUĐE 1/1	14,7 %- 16,2 %	14,0 % - 64,31 %

Obzirom da su u gore navedenim inspekcijским nadzorima konstatovane visoke marže za pojedine osnovne životne namirnice i higijenske potrepštine, Federalno ministarstvo trgovine je po dobijanju navedenih izvještaja FUZIP-a intenziviralo aktivnosti na izmjeni Odluke iz aprila 2021. godine.

Marže pojedinih proizvoda, kao što su hljeb, šećer, jaja, deterdžent i dr. bile su izuzetno visoke i ocijenjeno je da je potrebno da iste budu na ekonomski opravdanom nivou, s tim da svojom visinom trebaju da osiguraju pozitivno poslovanje trgovca, ali nikako stjecanje ekstra profita.

U pogledu statističkih podataka ističemo da Indeks potrošačkih cijena u Federaciji Bosne i Hercegovine izračunava se na osnovu reprezentativne liste proizvoda koju čini 609 proizvoda.

Svakog mjeseca prikuplja se oko 11500 cijena na unaprijed definiranom uzorku prodajnih mjesta i geografskih lokacija i radi ilustracije u narednoj tabeli navodimo kretanje inflacije i statističke podatke po odjeljcima hrane i bezalkoholnih pića po godinama.

4.1 INDEKSI POTROŠAČKIH CIJENA
THE CONSUMER PRICE INDICES

(2015=100)

Godina	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2015	99,9	100,1	100,7	100,8	100,8	100,7	99,6	99,6	99,5	99,6	99,5	99,2
2016	98,9	98,4	98,6	99,0	99,0	98,8	98,3	98,2	98,3	98,9	99,1	99,0
2017	99,5	100,1	100,3	100,6	100,4	99,8	99,2	99,0	99,8	100,1	100,2	100,1
2018	100,3	101,1	101,4	101,6	101,7	101,9	101,1	100,9	101,6	102,1	102,3	101,9
2019	101,9	102,1	102,1	102,5	102,8	102,4	101,8	101,5	101,8	102,2	102,5	102,1
2020	102,7	102,7	102,6	101,5	100,6	100,7	100,4	100,2	100,4	100,8	101,0	100,7
2021	101,0	101,5	102,3	102,5	102,3	102,5	102,3	102,6	103,5	105,2	106,4	107,3
2022	108,5	110,3	113,6	117,0	117,8	119,8	120,3	120,4	122,3	125,3	125,1	124,1
2023	124,5	124,6	125,1	125,0	124,6	124,0	123,6	124,7				

4.2 INDEKSI POTROŠAČKIH CIJENA
THE CONSUMER PRICE INDICES

(Prethodni mjesec=100)
(Previous month=100)

Godina	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2015	...	100,2	100,6	100,1	99,9	99,9	98,9	100,0	99,9	100,0	99,9	99,8
2016	99,7	99,5	100,1	100,4	100,1	99,8	99,5	99,9	100,1	100,6	100,2	99,8
2017	100,6	100,5	100,3	100,3	99,8	99,4	99,3	99,8	100,8	100,3	100,1	99,9
2018	100,1	100,8	100,3	100,2	100,1	100,2	99,2	99,8	100,6	100,6	100,1	99,7
2019	100,0	100,3	100,0	100,3	100,3	99,6	99,4	99,8	100,3	100,3	100,3	99,6
2020	100,5	100,0	99,9	98,9	99,2	100,1	99,7	99,8	100,2	100,4	100,1	99,7
2021	100,3	100,5	100,8	100,2	99,8	100,2	99,8	100,3	100,9	101,6	101,2	100,8
2022	101,2	101,7	103,0	103,0	100,7	101,7	100,4	100,1	101,5	102,5	99,9	99,2
2023	100,3	100,1	100,4	99,9	99,6	99,5	99,7	100,9				

4.3 INDEKSI POTROŠAČKIH CIJENA
THE CONSUMER PRICE INDICES

(Isti mjesec prethodne godine=100)
(The same month previous year=100)

Godina	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2016	99,0	98,4	97,9	98,1	98,3	98,1	98,7	98,6	98,8	99,3	99,7	99,7
2017	100,7	101,7	101,8	101,6	101,4	101,0	100,9	100,8	101,5	101,2	101,1	101,2
2018	100,7	101,0	101,1	101,0	101,3	102,1	102,0	102,0	101,8	102,0	102,0	101,8
2019	101,6	101,0	100,8	100,9	101,0	100,4	100,6	100,6	100,3	100,1	100,2	100,2
2020	100,8	100,5	100,4	99,0	97,9	98,4	98,7	98,6	98,6	98,7	98,5	98,6
2021	98,4	98,8	99,7	101,0	101,7	101,8	101,8	102,4	103,1	104,3	105,4	106,5
2022	107,4	108,7	111,0	114,1	115,1	116,8	117,6	117,4	118,1	119,1	117,6	115,7
2023	114,7	113,0	110,2	106,9	105,8	103,5	102,8	103,6				

4.4 INDEKSI POTROŠAČKIH CIJENA
THE CONSUMER PRICE INDICES

(Decembar prethodne godine=100)
(December previous year=100)

Godina	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2016	99,7	99,2	99,3	99,7	99,8	99,5	99,1	99,0	99,1	99,7	99,9	99,7
2017	100,6	101,1	101,4	101,6	101,4	100,9	100,2	100,0	100,9	101,1	101,3	101,2
2018	100,1	101,0	101,3	101,5	101,6	101,8	101,0	100,8	101,4	102,0	102,1	101,8
2019	100,0	100,2	100,2	100,5	100,8	100,4	99,9	99,6	99,9	100,3	100,6	100,2
2020	100,5	100,6	100,4	99,4	98,5	98,6	98,3	98,1	98,3	98,7	98,8	98,6
2021	100,3	100,8	101,6	101,8	101,6	101,8	101,6	101,9	102,8	104,4	105,7	106,5
2022	101,2	102,8	105,9	109,0	109,8	111,6	112,1	112,2	114,0	116,8	116,7	115,7
2023	100,3	100,4	100,8	100,8	100,4	99,9	99,6	100,5				

4.5 INDEKSI POTROŠAČKIH CIJENA - august/kolovoz 2023.
THE CONSUMER PRICES INDICES IN August 2023

COICOP	Odjeljak	VIII 2023	VIII 2023	VIII 2023	IX 2023-VIII 2023	I-VIII 2023	VIII 2023	I-VIII 2023	I-VIII 2023	VIII 2023	Division
		VII 2023	VIII 2022	XII 2022	IX 2021-VIII 2022	I-VIII 2022	Q 2022	Q 2022	Q 2022	Q 2015	
00	Ukupan Indeks	100,9	103,6	100,5	110,6	107,4	105,0	104,9	100,3	124,7	Total Index
01	Hrana i bezalkoholna pića	100,7	107,7	102,5	116,8	113,3	110,0	110,0	102,5	144,3	Food and non-alcoholic beverages
01.1	Hrana	100,6	107,6	102,1	117,6	113,8	110,0	110,3	102,4	145,6	Food
01.2	Bezalkoholna pića	101,2	109,3	106,1	110,0	108,8	110,0	107,6	103,9	132,9	Non-alcoholic drinks

Izvori: Federalni zavod za statistiku

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je dana 31.08.2023. godine donijela Odluku o propisivanju mjera neposredne kontrole cijena utvrđivanjem maksimalne visine marži za pojedine osnovne životne namirnice i druge proizvode („Službene novine Federacije“, br. 69/23), a Federalno ministarstvo trgovine je 14.09.2023. godine sačinilo Instrukciju kojom su date upute za postupanje inspeksijskim organima u primjeni Odluke. Nakon donošenja navedene Odluke, Federalno ministarstvo trgovine je održalo niz sastanka sa predstavnicima Udruženja poslodavaca u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji su imali za cilj da se u koordinaciji sa predstavnicima trgovaca iznađe najoptimalnije rješenje koje će zadovoljiti očekivanja građana i interese trgovaca vezano za zaustavljanja rasta cijena proizvoda najbitnijih za životni standard stanovništva. Na sastancima je zaključeno da je potrebno revidirati postojeću Odluku i donijeti novu Odluku.

Vlada Federacije BiH je 28.9.2023. godine, na prijedlog ovog Ministarstva, donijela novu Odluku, koja je stupila na snagu 12.10.2023. godine i u novoj Odluci povećan je broj proizvoda sa 9 na ukupno 15 proizvoda, odnosno na listu je uvršteno dodatnih šest prehrambenih proizvoda, i to: so, šećer, makaroni, riža, margarin i jogurt.

U tabeli FUZIP-a je prezentirano da su baš na tim proizvodima marže bile izuzetno visoke i ovom mjerom se namjeravalo djelovati na stabiliziranje cijena tih proizvoda koji značajno utiču na standard građana naročito onih s niskim primanjima.

Ocijenjeno je da će se proširenjem broja proizvoda pomoći građanima, a trgovci dosljednom primjenom Odluke moći će pokazati svoje opredjeljenje da prihvataju dio tereta ekonomske realnosti i pokazati društvenu odgovornost.

Ekonomski kriteriji za donošenje nove odluke su bili zaštita životnog standarda stanovništva sa niskim primanjima i održavanje stabilnosti tržišta i cijena.

Također, u novoj Odluci od 28.9.2023. godine navedeno je da se ista primjenjuje do 31.12.2023. godine.

Naime, prije prestanka važenja predmetne Odluke, u dijalogu s trgovcima, udruženjima potrošača i ostalim relevantnim akterima, ponovo će se razmotriti Odluka i ocijeniti da li postoje razlozi da se ista produži, ili revidira u skladu sa Zakonom o kontroli cijena i ekonomskim kriterijima zbog kojih je mjera i propisana.

Stvarne efekte nove Odluke od 28.9.2023. godine moguće je analizirati krajem godine, kada će se sačiniti odgovarajuće informacije na osnovu izvještaja nadležnih inspekcija i nakon što budu objavljeni zvanični podaci Agencije za statistiku u Federaciji BiH.

S poštovanjem,

MINISTAR
Amir Hasičević